27ՆՃԻ ՍԷՆԷ Ն· 4826 1910,ՆՈԵ.17/30 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ 17 ԹԸՇՐԻՆԸ ՍԱՆԻ 1326) 27 ՉԻԼԳԱՏԷ 1328

30 ԲԱՐՍ

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԹԱՐ

30 ԲԱՐՍ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim,65

ԱՊՈՒՆԷ ԳԻՆԵՑԱԹՈՒԹԻՒՆԸ		Սէնէյիկի 6 այլրդ
Խաբանպոլ իշին	Ղրուշ	60 35
Թաւրա իշին	»	85 45
Մէմալիէի էճենէպիէ իշին	Ֆրանգ	20 10

ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ վէ ՀՈՒՄԱ ԻԹԹԻՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷԵՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իշին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՀԱՑՈՐԴԻՔ

Եփրատի գլգլացող ափերէն ու անոր դալարազարդ մարմանդներու ծոցէն է որ տառապանքի կրանակուռ չղթաներով ճնշուած Հայուն զաւակը իր վրայէն կը թօթափէ այդ ամրակուռ չղթան։

Գերեզմանային խոր լռութենէ սթափած՝ իր ուրուանկարի դէմքը կը ցցէ ու ազատութեան լայնարձակ կածանին վրայէն անոր մեղմաշունչ օդուն ու զիփիւռը կը շնչէ։

Ելի՛ր, Հայորդի, դիտէ՛ պահ մը դէպի արեւելքի այն Արարատը, որուն սրբազան ծոցուն մէջ թաղուած են Հայ տարրին ամենէն սուրբ և ամենէն պաշտելի անհատներուն նախճիրները։

Ահա հարազատ Հայկայ որդիքը՝ երկար դարաւոր չրջանի մը մէջ ստրկութեան ծանր լուծին տակ կքած՝ իրենց հատաքաղուկ ու վիթխարի հերոսներուն ամենավերջին արեան կաթիլներովը՝ Եփրատի ու Տիգրիսի, Արաքսի ու Երասխի կակաչող ալեակները կարմրորակ գոյնով սեգուրեցին, և թշուառ Հայուհին իր տառապանքի նոպաներուն մէջ, վտիտ աչքերէն հոսող ատատոս արցունքներով ամայացոյց պեսակին դալար մարմանդն ու ափը ոռոգեց։

Հայորդի՛, դարեր առաջ ծովացած փառքերու մէջ լողացող Հայրենիքը, երբ անկութեան չտեսնուած դարձող մեր պապենական ամէնէն նուիրական ու սենէն պաշտելի օճախը, գիտե՞ս թէ որքա՜ն խոչնդոտներու հանդիպեցաւ, քանի՞ քանի՞ անգամներ անոր աւերակ պարիսպներուն վրայ տիրերգ բուներ մեղամաղձոտ վայրէններով թշուառ երկրին օրհասական պատահարները եղերերգեցին, ու վատուշէր դահիճներու սայրասուր սուրերն ու անգութ բռնակալներու խստապահանջ հրամանները, մեր պապերն ու հանիները մահուան դատապարտեցին։

Այս բոլոր արհաւրանքի ճգնաժամերուն մէջ մեր եղբայրներն ու քոյրերը լախտի հարուածներուն տակ կը դողային, և զաւառի մռայլ փապարներուն խորը, ծեր մամիկը իր հառաչանքի աղէքարշ կըսկըծանքներուն զոհ եղած՝ անհուն ցաւերու ու տառապանքներու մէջէն իր յուսահատի վայրապար արցունքները կը հեղուր ու տառապանքներու մէջէն իր յուսահատի վայրապար արցունքները կը հեղուր։

Ելի՛ր, Հայորդի, սեւեռէ՛ քու աչուկներդ դէպի սրբազան Մասիսի բարձունքը։ տե՛ս ու հիացի՛ր թէ ի՞նչ պատմական անցեալ մը ունեցած է այդ նուիրական լեռը։ լսէ՛ անգամ մը հոն թաղուած քոյր կոյսերու սրտաբեկ ճիչերը, որոնք լկումի ու խարդաւանքի անյարիր զոհերը եղած են, միշտ թեւաբաց կուրծք տալով ոսոխին նետերուն դէմ իրենց վիթխարի սրբութերը։

Աւա՜ղ, Հայրենիքի երդիքներուն վերեւ պլպլացող հարիւրաւոր աստղերու հոյլերը՝ նսեմ վարագոյր մը քաշած էին մեր նախնեաց քիւերուն վրայ, և լուսինը ամպերուն ետին քաշուած կը դիտէր գայրոյթի ու բողոքի այս աբհաւրալից վայրկեանները, ու ծաղրածու դիմակաւորութեամբ մերթ կը ցցուէր մօտէն հանդիսատես ըլլալու սարքուած տառմներուն։

Դժբաղդ Հայուն ճակատագիրն էր կաքծես սա, որ նիւթական ու բարոյական ամէն կարգի պառակտումներու տակ ճընշուած ու ճմլուած՝ նժդեհի ցուպը ձեռին կ'երթար ու միշտ կ'երթար դէպի օտար երկիր, դէպի անծանօթ աշխարհ, անոր մթլոտած գործարաններուն մէջ դարձդարձիկ մեքենաներուն հետ պայքարելու։

Սակայն զրկեալ Հայորդին, ո՞ւր կ'երթայիր այդպէս, մինչ չի մտածեցիր թէ հոս Հայրենիքի ծերպերուն խորը տառապող եղբայրներ ու քոյրեր ունէիր, ծնող մայրեր ու կանդուգլուղ զաւակներ կային, որոնց աղի արցունքներէն ակօսուած քու այտերդ կ'անջնատուէիր տարաշխարհի փառքին ու երջանկութեան ականատես ըլլալու։

Կ'երթայիր ո՛վ Հայորդի, այդ քու ինքնածին մէկ յատկութիւնդ եղած էր, բայց պէտք էր խորհիլ թէ՝ հոն, այդ պաշտելի դրախտին հողերուն վրայ, միրելիներուդ կաթիլ կաթիլ հոսող արեան ամենավերջին պուռը, նամէտ հողուն խորէն իր բողոքի ձայնը պիտի պարզէր ձեր առջեւ։ Մինչ արժան չէ՞ր մնալ Հայրենիքի մէջ, ու վերջին Թուրք և Հայ հերոսներուն չղթայուած ջլապինդ դասակներուն ազատիչ ու ամոքիչ ըլլալ, որոնց խտէլն ու նշաւակը Օսմանեան երկրին խորը հծծող ստրուկ տարրին ծանր լուծը խորտակել էր։

Հայորդի՛, տարիներու տաժանակիր դժուարութեանց յաղթելու, մեր քարուքանդ Հայրենիքին կեանք ու կենդանութիւն ներշնչելու և քաղաքացիական ինքնուրոյն պարտաւորութիւններուն ինքնագիտակցութիւնն ունենալու վախճանաւ վիթխարի մարդիկ պայքարեցան բռնակալութեան դէմ, և Պալքանեան չղթաներէն ազատութեան սուր չեփորը հնչեցուցին, լսելի ընելու գաւառի մրափող ժողովրդեան, որոնք ղարթնումի ամենամեծ թափով մը ընդոստ վեր ցցեցին իրենց գլուխները, բազկատարած ու գրկաբաց ողջագուրելու այդ ձայնը։

Ահա Հայորդի, նոր դարաշրջան մը բացուած տեսանք մեր առջեւ։

Բռնակալական ջլապինդ ուժերը՝ զարգացման նշաւակ Օսմանցին դէպի կոբուստ, դէպի անէացում կը տանէր, ցեղային ատելութեան ու մոլեռանդութեան օձը՝ երկու միեւնոյն հողի զաւակ ազգերու սրտերուն խորը սողոսկած էր, և այս կերպով ագիտութեան անլուծանելի չըղթաներու հանգոյցով մը չղթայուած պիտի մնայինք, եթէ Ազատութեան սուր չեփորը, Վոսփորի դալարազարդ ծոցէն՝ ազմկալից չունդով մը ասիական արցունքոտ աշխարհին աւետիս չի ներշնչեր։

Ելի՛ր, Հայորդի, ահա ամիսներէ ի վեր Ազատութեան անուշ օրօրները կը լսենք, շարժէ՛ թեւերդ և իբր Օսմանցիական ազատ երկրի զաւակ՝ անխտիր անոր յառաջդիմութեան շուրջ կեդրոնացո՛ւր բոլոր ուշդ ու կարողութիւններդ, մի՛ զլանար Հայրենիքի եղբայրներուդ բարոյապէս աջակցելու, որպէս զի սահմանադրական երկրի մը պարտ ու պատշաճ կիրառութիւններուն ստատրիչ ըլլան, կռուին, պայքարին հանդէպ այն խոչընդոտներուն, որոնք պիտի նկրտին բառնալ դարերէ ի վեր արեամբ կորզուած Սահմանադրութիւնը։

Հայորդի՛ զինուոր, տե՛ս, ի՞նչ մեծ փառք է որ քու ա՛լ մէջդ պարուրած է յաղթական սուրը և ուսիդ վրայ կը բարձրանայ զինուորական մարտնչող «Մաւզեր»ը։ Ճանչցո՛ւր մեր եղբայրներուն թէ Հայք ալ գիտեն մինչեւ իրենց ամենավերջին շունչը պաշտպանել Հայրենիքը վարակիչ ախտերէ, շահախնդիր ցեցերէ և օտարներու գաղանային յարձակումներէն։

Հայո՛րդի, ցոյց տուր յաղթականի կրծքովդ թէ Հայերը չեն Օսմանեան երկրին քինախնդիր ոսոխները, այլ պատերազմի դաշտին վրայ պիտի տան թշնամւոյն արտին ժահաբեր հարուածը։ հաւասարապէս պիտի մարտնչին անոնց սուրներուն հետ ու Օսմանեան յաղթական դրօշը միշտ պիտի ծածանի խոշտանգուած Հայ տարրին ուսին ա՛լ վերեւ։

Ահա Հայորդի՛, քու բոլոր իտէալներդ պիտի ըլլան ասկէ վերջ Սահմանադրական Ազատութիւնը ըմբոշխնել, ու ազատամիտ հայրենասէրի ամենէն սրբազան կիրառութիւններուն գործակից ըլլալ։

ՊՕՂՈՍ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Մեզրաա, 7 Նոյ. ն. տ. 1910

ԵՐԳ

ՍՈՒՐԲ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ

1. Սուրբ Հրեշտակաց
Ինենակ դաս բազմերամ,
Լուսաճեմ ի խորան,
Գոն պատրաստական,
Վեհ պաշտօնեայք
Երկնաբընակք,
Ակուռք պայծառ, աստեղք երկնից արքայութեան։
Ցերգս օրհնաբան
Զօնեն այսօր զեղմունս սրտից հրճուողական։
Փառք, պատիւ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ։
Այժմ և միշտ և յաւիտեան։ (Կրկնեակ)
2. Սուրբ Հրեշտակք,
Եւ Հրեշտակապետք։
Երկնային պետութիւնք
Անմարմին էակք։
Իշխանութիւնք,
Հսկիչք արթունք
Պետաց երկրի և գաւառաց խընամակալք։
Աքանչելեաց,
Համայն շնորհաց,
Ժիր կատարիչք և անաչառ մատակարարք։
3. Լուսաճաճանչք
Անարուեստ շքեղ Աթոռք
Անմահին, վեցթեւեանք
Բազմաչեայ Քերովբք։
Ցերեքսրբեան
Սերովբէք ի ձայն,
Քահանայապետք առաջին յերկնից կայան։
Բարձրբերելոյն
Փառաց բարձող
Տէրութիւնք և անյաղթելի սուրբ Զօրութիւնք։
4. Ո՛վ զըւարթունք,
Արարած լուսերամք,
Մարդկութեան բարեկամք,
Փութացէք ժրպտունք,
Խաղաղութեան
Ցերկնից սերկեան
Ողջ Ադամայ որդւոց զըւարթ բերել գալուստ։
Ով Միքայէլ
Եւ Գաբրիէլ։
Եւ մեք յայնժամ տացուք ընդ ձեզ փառս։
5. Մինչ յամպածիր [լաւէս։
Ցաթոռըն սուրբ Անմահին
Շեչտ՝ սիրոյն մեր ջերմին
Ի զեղդեղ խնդալիր։
Օ՛ն անվրթով,
Ածէք փութով,
Ցայնժամ ոգիք մեր թինդ առեալ ջերմ ե-[ռանդուն,
Ի մի բարբառ
Փառս անճառ
Անձանց կրից մատուցցուք յար ի սէր ան-[հուն։

* * *

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Համազգեաց Օրիորդաց վարժարանին ցաւալի դէպքը, Հայ-կաթողիկէ հասարակութեան պատմութեան մէջ տխուր էջ մը պիտի կազմէ։ Մինչեւ հիմա վարժ էինք լսել մեր անտարբերութիւնը, անհոգութիւնը, սակայն չէի կարծեր որ ազգային վարժարանի մը դպրոցական գոյքերուն, կահկարասիներուն, տուրքի փոխարէն Կառավարութեան կողմէ գրաւման հանդէպ ամբողջ ժողովուրդ մը անտարբեր և անհոգ մնար։ Շատ իրաւացի էր սոյն օրէնակներուն մէջ անցեալ օր այս մասին գրուած խորհրդածութիւնը։ այո՛, մենք կը պարծենանք իբր Հասարակութիւն, մեր ունեցած ազգային իրաւունքներով կը խրոխտանանք։ պահանջումներ կ'ընենք, սակայն երբ կարգը այսպիսի պարտականութեան գայ՝ այն տեղն ամէն ինչ, պարտականութիւն, իրաւունք կը մոռնանք։— Ազգային վարժարան մը դրժուար կացութեան մէջ կը գտնուի, ազգին պատիւն, արժանապատուութիւնն է որ վտանգի ենթարկուած է։ օրեր առաջ վարժարանին խնամակալութիւնը՝ կացութիւնը կը պարզէ։ Ամէն։ Հոգեւոր Տիրոջ կը դիմէ, Վարչական ժողովին կը հասկցնէ, դարման, միջոց կը փնտռէ սոյն յաւալի դէպքին առաջը առնելու համար, բայց ի զուր։ օրեր կ'անցնին, չարաթներ, ամիսներ մէկզմէկու կը յաջորդեն, սակայն ափսո՛ս, դարմանը, միջոցը չգտնուիր։ այսինքն կարելի չըլլար 120 (ՀԱՐԻՒՐ ԹՍԱՆ) ոսկի ճարել, վտանգին, անպատուութեան առաջը առնելու համար։ Միեւնոյն ատեն ըսել թէ մենք ալ Հասարակութիւն մ'ենք, մենք ալ իրաւունքներ ունինք։ Հակասական չէ՞ք գտներ։

Սակայն ո՞վ է յանցաւորը այս ազգային արատին, ըստ իս ո՛չ վարժարանին խնամակալութիւնն է,- ինչպէս կ'ըսեն ոմանք, թէ իր պարտքն էր ամէն ինչ ընել, հանգանակութիւն, փոխառութիւն և այլն, 120 ոսկին ճարելու համար, բայց չըրաւո՛ւչալ Վարչական ժողովին և օրիշներ, որոնք մասամբ միայն մեղադրելի են եթէ նկատի առնենք այն մեծ յանցաւորը որ այս հասարակութեան պաշտօնապէս ճանչցուած թուականէն ի վեր մեծամեծ անհամաձայնութիւններու, երկպառակութիւններու, բարոյապէս և նիւթապէս այլևայլ վնասներու պատճառ եղած է, և այսօր իսկ ազգին գոյութեան կ'սպառնայ։

Այդ մեծ յանցաւորն է՝ Ազգապետական և Արքեպիսկոպոսական յաջորդումին տակ Հայ

Կաթողիկէ հասարակութեան երկու տէրանց ծառայելը, մէկզմէկէ բոլորովին տարբեր երկու էական սկզբունք ընդունուած ըլլալը, մէկը միւսին հակառակ. ահա այս է միակ պատճառ որ «ազգապատկան»ը՝ «աթոռապատկան»ին և «աթոռապատկան»ը՝ «ազգապատկան»ին, ռամկին ըսածին պէս, ծուռ աչքով կը նային, և երբ մէկը՝ ցաւ մը զգայ, միւսը անտարբեր, անհոգ կը մնայ, կարծես միևնոյն ազգին մէջ զատ մարմիններ, զատ անդամներ եղած ըլլան։ Կրնայ առարկուիլ թէ ազգ մը արդէն զանազան հաստատութիւններէ կը կազմուի, և այս կազմութեան հետեւանքն է որ, մեր մէջ ալ, ի մէջ այլոց, այս երկու անուան տակ երկու ուրոյն հաստատութիւններ կան։ —Ոչ ոք կրնայ մերժել այս առարկութեան ճշդութիւնը, սակայն կրնայ Հայ-Կաթողիկէ մը հաստատել թէ մեր մէջ այդ երկու անունները մէկզմէկէ բոլորովին զատ, աններդաշնակ, գրեթէ մէկմէկու հակառակ,— չըսեմ թշնամի,— չեն։

Տարիներէ ի վեր այս եղած է Հայ-Կաթողիկէին քաղաքականութիւնը. քաղաքականութիւն մը, որ միշտ դէպ ի վնաս տարած է, և ուրկէ երբէք օգուտ մը չէ տեսնուած։

Այս կէտին վրայ աւելի ծանրանալ չեմ ուզեր. կը մաղթեմ միայն որ այս ուղղութիւնը, այս քաղաքականութիւնը բարւոքուի։ Բաւ է այսչափ փորձը։

* * *

Ինչպէս կը լսուի, մօտերս պիտի գումարուի Երեսփ. ժողովը, և իր առաջին գործը պիտի ըլլայ Ազգ. նոր Կանոնագրի Ծրագրին քննութիւնը. բաւական մը որ յուսալի է թէ մեր ազգային ամէն տառապանքներուն, ցաւերուն դարման պիտի ըլլայ, եթէ բարի կամեցողութիւնը չպակսի, և թէ՛ եկեղեցականը, թէ՛ աշխարհականը հաւասարաչափ ոգւով, սիրով, Եկեղեցւոյն ու Ազգին կենսական բարիքը, ամէն անձնական շահերէ, կիրքերէ բարձր բրնելու տրամադիր ըլլան։ —Վերջին օրերս Վարչական ժողովոյ մէջ սոյն Ծրագրին մասին եղած անպաշտօն խօսակցութիւնք՝ այլ ընդ այլ զրոյցներու պատճառ եղած են։ Իմ կարծեօք այս մասին հիմակուընէ դատողութիւնք, մանաւանդ այլայլութիւնք անտեղի են։ Կարելի է քիչ թէ շատ այն Ծրագրին մէջ վիճելի, քննադատելի կէտեր մտած դտած ըլլան, սակայն չէ՞ մի որ այդ Կանոնագիրը տակաւին ծրագիր մ'է և շատ մը քննական բովերէն անցնելէն վերջը վճռական, հաստատուն կերպարանք պիտի առնէ։ Հոս երբէք այլայլելու, ժամանակէն առաջ բողոքներ բարձրացնելու պատճառ չեմ տեսներ։ Այդ Կանոնագիրը, քանի որ դեռ ծրագիր մ'է, կրնայ ամբողջովին ընդունուիլ կամ մերժուիլ կամ թէ բարեփոխութիւններ մտցընելով, Հասարակութեանս համար գործածելի ըլլալ։ Ուստի համբերենք և ամէն պարագայի մէջ ջանանք կատարեալ Օրինագիրք մ'ունենալ Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեան համար, որուն պէտքը անհրաժեշտ է որչափ Պոլսոյ, նոյնչափ ալ գաւառներու համար։ Անցեալ օր Տրապիզոնէն «Մէճմուա»յի ղրկուած գրութենէն կը հասկցուէր թէ՝ գաւառացիք որչա՛փ անհամբերութեամբ կ'սպասեն ասոր. արդեօք մեր Արհ. Եպիսկոպոսները նուազ անհամբեր են, քանի որ նախ իրենք պիտի օգտուին այս Օրինագիրքէն, որուն պակասը զգալի եղած է, մանաւանդ վերջին ժամանակներս։

Մեր Ամեն. Թերգեան Կ.Պատրիարքը պէտք է ուրախ ըլլալ որ իր օրերուն պահեր է Հասարակութեանս կարգապահութիւնը, յառաջդիմութիւնը և բարգաւաճումը երաշխաւորող կատարեալ Կանոնագրի մը յօրինումը։ Ինքը միշտ տրամադիր է արդէն Եկեղեցւոյն, Ազգին պայծառութեանը. ուստի ապահովապէս կրնամ ըսել թէ նախ Նորին Սրբազնութիւնը կը փափաքի սոյն Օրինագրքին, լուրջ քննութենէ վերջ վաւերացումին, զոր մեծ պատիւ պիտի բերէ իր Կ.Պատրիարքութեան, և իր ժամանակակիցներն և անոնց յաջորդները միշտ երախտեօք պիտի խօսին, պիտի յիշեն այս կարեւոր և օգտակար ձեռնարկը, որ նոր դար մը պիտի բանայ Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեան, ամէն տեսակ ապօրէն, անկանոն ընթացքին և արդի վիճակին վերջ տալով, և որուն գոյութիւնը պիտի ապահովէ կատարեալ օրինապահութեամբ. եկեղեցական և աշխարհականին միասիրտ և միահոգի համերաշխութեամբ։

Մաղթենք և համբերենք։

Բերա ԴԻՏՈՂ.

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

Ճումա իրթէսի կիւնիւ, մէճլիս, սաաթ 10.45տէ, իքինճի բէյլիս Խայրի պէյին թահթը բրեսէթինտէ իմթիմա իթսիչ տիր։ Զապթը սապրգ. պիլա թասիլ թասդիգ գըլընտըգտան սոնրա, պիւտճէ գոմիսիոնընըն մաղպաթալարը օգուտնմըշ տըր։ 1. Պահրիէ պիւտճէսինէ 126,046 ղ. նազլը թախսիսաթա տաիր մաղպաթա գապուլ օլընմըշտըր։ 2. Զէքիրկէյէրին մահվը իչին Օրման վէ Մատէն նէզարէթինէ 122 միլեօն ղ.լըգ թախսիսաթ իթասը հագգընտաքի մաղպաթա գապուլ օլընմըշ տըր։ 3. Ասքէրի թէգաիւտ սանտըղընըն աչըղընը գարաթմագ իչին 145,833 ղ. թախսիսաթ իթասընը հավի մաղպաթա գապուլ օլընմըշ տըր։ 4. Հօրան, Մուսուլ վէ Կէրէքտէ իճրա իտիլէճէք թահրիրի նուֆուս իչին 800,000 ղ. թախսիսաթ մաղպաթասը գապուլ օլընմըշ տըր։ 5. Հիւքիւմէթտէն ալաճագլարընը ալամաեանլարա 42,053,956 ղ.ըն թէէտիյէսինէ տաիր մաղպաթա՝ ուզուն պիր միւնագաշյալը մուճիպ օլմըշ, վէ մկպուսլար, պիւտճէնին քեաֆֆէլի մատաէլէրինի գոնթրոլ իթմէք հագգընը հայիզ օլմըգլարը ճիհէթէն, պու միլեօնլարընը նէրէլէրէ սարֆ օլունաճաղընը թէֆէրրուաթըյա անլամագ իսթէմիյէր տիր։ Մալիէ նազըրը, մէճլիստէն իսթէնիլէն՝ եէնի թախսիսաթ օլմաերպ, զաթէն 1325տէ մէճլիս թարաֆընտան պու թախսիսաթընը գապուլ իտիլմիշ, ֆագաթ սարֆ օլընմատըղընտան, թէքրար 1326 սէնէսի պիւտճէսինէ կէչիրիլմիշ իտուկինի, վէ Մուհասէպաթը ումումիէ գանունը մուճիպինճէ, գապուլ օլընմըշ պիր մէպլաղ, սէնէսինտէ սարֆ օլընմազսա, հիւքիւմէթին՝ պու մէպլաղը գուլլանմագ իչին մէճլիսին բէյնի ալմասը լազըմ կէլտիկինի իյզահ վէ պէեան իթմիշ տիր։

Պատէհու պու մատտէի գանունիէ գուրաեա գոնուլարագ, 28 բէյէ գարչը 87 բէյ իլէ գապուլ օլընմըշ տըր։

Պիրինճի ճէլսէ իսիթամ պուլուպ, իքինճի ճէլսէ՝ էօյլէտէն սոնրա պաշլամըշ տըր։ Պիւտճէ գոմիսիոնընըն մաղպաթալարընա տէվամ օլունարագ, 6. Հիճազ վիլաեէթինտէ թէտաիրը սըհհիյէ իչին սարֆ օլընմագ իւզրէ 1 միլեօն ղ. իթասընա տաիր մաղպաթա գապուլ օլընմըշ, վէ 7. Մուհաճիրլէրէ սարֆ օլընմագ իչին Տախիլիէ պիւտճէսինէ 1 միլեօն 26 պին ղ.ըն գայտընա տաիր մաղպաթա՝ բէք չէտիտ միւնագաշաեա սէպէպ օլմըշ տըր։

Պու միւզաքէրէ էսնասընտա տախիլիէ նազըրը հաղըր պուլընմըշ տըր։

Բանչէ Տօրէֆ էֆ.— Մաքէտօնիատա իտարէի էօրֆիյէնին լաղվըյա աչըլան եէնի տէվրէ՝ հիւքիւմէթին գուվվէթինի արթըրաճագ, վէ էկէր սօն իքի սէնէ զարֆընտաքի խէթալար թէքրար իթմէզսէ, ասաիշ իպգա օլունաճագ տըր։ Մէսէլա մուհաճիրլէր մէսէլէսի... (կիւրիւլթիւ։)

Իթթիհատ ֆըրգասընըն պաղըմէպուսլարը՝ սէտատ խարիճինէ չըգըլտըղընտան տօլայը բրօթէսթօ իթմիշլէր տիր։

Բանչէ Տօրէֆ էֆ.— Մատամ քի պիղտան մուհաճիրլէրը իչին բարա իսթէնիեօր. պու բարանընն սուրէթը սարֆընը թէնզիտ իթմէք՝ հագգըմըզ տըր։

Պատէհու Մանասթըր Պուլկար մէպուսը՝ Իսլամ մուհաճիրլէրինի եէրլէշտիրմէք իչին, ֆիթթիլքիլէրտէ չալըշան եէրլի քէօյլիւլէրին տիշարը սթթըլտըղընա, աճ վէ սուսուզ պրագըլտըղընա տաիր պաղը պէեանաթատ պուլունմըշ տըր։

Ասպտուլլահ Աղմի պէյ.— Քիմ տիշարը սթմըշ։

Բանչէ Տօրէֆ էֆ.— Հիւքիւմէթ... Պու սուրէթլէ մուամէլէ իտիլտիկի հալտէ, նամըլ իսթէրսինիզ քի չէթէլէր թէշքիլ օլունմասընն։

Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ.— Զէթէլէր տէ գալտըրըլըր։

Բանչէ Տօրէֆ էֆ.— Ֆագաթ պէօյլէ տէյիլ։

Միւմիլէյհ, Ալմանիանընն Լէհիսթան զըթասընտա Ալման էհալիսինի արթըրմագ իչին սարֆ իտիլէն միլեսնլարընն հիչ պիր ֆայտէ հասըլ իթմէտիկինի իյզահ իթտիքտէն սոնրա, Մաքէտօնիատա Իսլամ էհալինին միգտարը, ագալլի 100տէ 60 օլտըղընտան, հիւքիւմէթը Օսմանիէճէ օրատա Իսլամլարը արթըրմագ մազսէտիյէ իճրա իտիլէն մէսաիյէ լիւզում պուլունմատըղընը տէրմիեան իյլէմիշ տիր։

Տախիլիէ նազըրը Թալէաթ պէյ.— Եալընըզ Պօսնատան կէլէն մուհաճիրլէրի Ռումէլիտէ եէրլէշտիրիլեօրուզ, չինքի Պօսնա իլէ Ռումէլինին իգլիմլէրի պիրպիրինտէն ֆարգը տէյիլ տիր։ Պիզ ասլա թարաֆըմըզտան մուհաճիր տավէթ իթմէեօրըզ. վէ կէլէնլէրի տէ չունըն պունըն արաղիսինտէ եէրլէշտիրմէեօրըզ։ Մուհաճիրլէրէ եա խալի արազի թախսիս իտիեօրըզ, եախօտ սաթլըգ չիֆթիլքլէր սաթըն ալըեօրուզ։ Օ չիֆթիլքլէրտէ չալըշան եէրլիլէրի տէ մահրում իթմէեօրուզ. օնլարը տա՝ մուհաճիրլէրի պուլունտրրտըղըմըզ չէրայիթ թահրընտա պուլունարուրեօրուզ։

Պու զէմին իւզէրինտէ, Բանչէ Տօրէֆ, վէ Պուչօ էֆ.լէր իլէ տախիլիէ նազըրը վէ տիկէրլէրի արասընտա իչպու մէսէլէ հագգընտա խայլի միւնագաշա ճէրլեան իթմէքտէն սոնրա, Էտիրնէ մէպուսը՝ սէրպէսթի ֆըրգասը ազասընտան Տր. Ռիզա Թէվֆիգ պէյ աթիտէքի մուհիմմ նութզը իրատ իյլէմիշ տիր։ «Միւհթէրէմ էֆէնտիլէր, մէմլէքէթիմիզ նուֆուսընն ազալմասը 300 սէնէտէն պէրի տէվամ իտիեօր։ Ըսթամբուլսթիգլէր պունու կէօսթէրմէքտէ տիր։ Պիլխասսա Իսլամ նուֆուսը զայ օլուեօր։ Պու պիր հատիսէյի ֆէնտիյէ վէ իճմալարը հալինի ունութմաեընըզ։ Մէսէլա էտիրնէտէ, գուշ պօղան խասթալընընտան պինլէրճէ չօճուգլար թէլէֆ օլուղը վէ պիզ, 600 ղ.լըգ սէրօմ կէօնտէրիլմէսի իչին 6 այ միւթէմատիէն միւրաճաաթլար իթտիկիմիզ վէ հէր թարաֆտա, ֆեազընտանէ չալը կիպի սօգագլարտան լաղըմլար կէչտիկի վէ հումուրճագիլէթի պունճա թէլէֆաթա սէպէպ օլտուղը։ Վէ պունլարա գարշը հիչ պիր թէչէպպուսատ պուլուընըմատըղը հալտէ։ Զինտէն, Հինտիսթանտան Իսլամլար կէթիրմէքլէ, պունլարը տա, տիկէրլերի կիպի թէլէֆ իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ եաբմըշ օլմատըզ։ Նազարը տիգգաթա աըընըզ քի, 200,000 լիրա իլէ, մուվագգաթ թէտպիրլեր իլէ իշ տէյիշմէզ։ Մուհաճիրլէր կէթիրմէքլէ, հիւքիւմէթ՝ սէֆալէթի էքսիլմէք մի իսթէեօր... լաքին պու քէնտի էլինտէ՞ մի տիր... Մէմալիքը էճնէպիյէտէ զէնկին Իսլամլար վարտըր. օնլարը տավէթ իտին. պագընըզ կէլիրլէ՞ մի։ Պուրատա կէլէնլէր՝ սէֆիլլէր, բարատըզլար տըր. սէնատթլարը օլմահանլար տըր։ Էվվէթ, 1877տէ պիր չօգ Իսլամ մուհաճիրլէր կէլմիշ տիր. ֆագաթ սօրտունո՞ւզ, արատընը՞զ մը. պունլարատան գա՞չ քիչի տէօնմիւշ, գա՞չ քիչի էսլմիւշ վէ նէ՞ գատարը պիր մէվգի սահիպի օլմուշ տըր։ Ֆագաթ սիզ մէսէլէնին քիւնիւնիւ արամազսընըզ, վէ պիր էքսէրիյէթ թէշքիլ իթտինի՞զ մի, ֆըրգանըզտա եախսօտ գօմիթէտէ պիր գարար վէրտինի՞զ մի, պու գարար իլէ քիւրդիյի արզը թէրսթարաֆընա չէվիրմէք պիլէ գապիլ օլտըզընը զանն իտէրսինիզ։ (Մուխալիֆ ֆըրգա մէպուսլարը թարաֆընտան չիտտէթլի ալգըշլար։) Պէն, քէօր քէօրընա բարա վէրմէյէ թարաֆտար տէյիլիմ. պէնի գանի իթտինլէր, օլ վագըթ քէնտիլէրինէ 4000 լիրալըգ տէյիլ 400,000 լիրալըգ պիր չէք վէրէյիմ։ (Կիւլիւշլեր)։

Նիհայէթ մէսէլէ գուրաեա գօնմուշ վէ 16 բէյէ գարշը 91 բէյ իլէ թալէպ օլունան թախսիսաթ գապուլ օլունմըշ տըր։ — 8. Մաքէտօնիատա տավալը քիլիսէ վէ մէքթէպլէր գանունը մուճիպինճէ 4 միլեօն ղ. սարֆընա մախսուս մատտէ, էքսէրիյէթ օլմատըղընտան, միւզաքէրէ իտիլմէմիշ, վէ մէճլիս սաաթ 4տէ խիթամ պուլմուշ տըր։

*** Բաղար իրթէսի կիւնքի իճթիմաքն խիւլասայը միւզաքէրէսինի, կէլէճէք նիւսխէսիզտէ տէրճ իտէճէյիզ։

*** Տիւն Մէճլիսի մէպուսան ազատ օլունմամըշ տըր։

ՄԷՃԼԻՍԻ ԱԵԱՆ

Ճումա իրթէսի կիւնքի իճթիմատէ, զապթը սապրգ օգուն արագ, թաստիգ օլունտրգտան սոնրա, Խազինէի խասսա միւտիրիյէթինտէն կէլմիշ օլան պիր թէզքիրէ գրաաթ իտիլմըշ տիր։ Պու թէզքիրէտէ, Խազինէի խասսա իտարէսի մէմուրլարընըն թէգաիւտ մաաշը, տիկէր մաաշլաի կիպի, Մալիէ նէզարէթինտէն վէրիլմէսի պէեան իտիլմիշ տիր։ Պու թէզքիրէնին գապուլ օլունուպ օլունմատեաճաղը հագգընտա ճիւզի պիր միւզաքէրէ ճէրլեան իթմիշ տիր։ Արամ էֆ. Երամեան՝ մէճլիսին, եալընըզ նէզարէթլէրտէն թէպլիղաթ գապուլ իտէպիլճէկկինի իճատէ իյլէմիշ, վէ հէր նէ գատար պաղը աղալար՝ Խազինէի խասսա միւտիրիյէթինին նէզարէթ մագամընտա օլտուղընը տէրմիեան իթմիշլէր իսէ տէ, Արամ էֆ.նին ֆիքրի գապուլ օլունմըշ, վէ մէզքիւր միւտիրիյէթ, Մալիէ նէզարէթի վէսաթթըյա Մէճլիսի աեանա միւրաճաաթ իյլէմէսինին իշար գըլընմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

Գօլէրաեա գարշը գուլլանըլմագ իւզրէ իսթէնիլէն վէ Մէճլիսի մէպուսանճա գապուլ օլընան թախսիսաթ լահիյաը գանունիյէսինին պիւտճէ գոմիսիոնընա կէօնտէրիլմէսի գարարկիր օլմըշ տըր։

Մէճլիսի մէպուսանտան Մէճլիսի աեանա կէօնտէրիլէն գանուն լահիյաներընը պիրլիքտէ էսպասը մուճիպէ մաղպաթալարընն տախի կէօնտէրիլմէսի իչին, Մէճլիսի մէպուսան ըրեսէթինէ պիր թէզքիրէ եաղըլմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ Թէզալիք հիւքիւմէթ թարաֆընտան Հէյէթը աեանա կէօնտէրիլէն գանուն լահիյաներընն մէնսուպ օլաբգլարը նազըրլարընն իմզաիը թահթընտա պուլընմասընա տաիր պիր գարար վէրիլմիշ տիր։

ԳԱՊԻՆԷՆԻՆ ՎԱՃԻՅԷԹԻ

Աժանս Օթոման, բազար կիւնիւ աթիտէքի մալիւմաթը զաղէթալարա թէպլիղ իթմիշ տիր, «Զանընմըզա կէօրէ, Իթթիհատ վէ Թէրաքգը Ֆըրգասընըն սօն իճթիմաընտա, գապինէնին բոլիթիգայը ումումիյէսի հագգընտա եագընտա Մէճլիսի մէպուսանտա վագը օլառագ պէեանաթա տաիր ուզուն միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմիշ տիր։ Արնավուտ մէպուսը վէ Ֆըրգա ազասընտան Պասրի պէյ՝ Մէճլիսի մէպուսանտա քէնտիլիկինտէն պէեանաթտա պուլընաճաղընա տաիր հիւքիւմէթ աթֆ օլընան նիեաթա գարշը չըգմըշ, զիրա գապինէ՝ էնանի թէշքիլինտէ քէնտի բոլիթիգասը բրօկրամընը իյզահ իթմիշ օլտըղը հալտէ, Մէճլիսի մէպուսան թարաֆընտան հիչ պիր սէպէպսիզ վէրիլմէքսիզին գապինէնին, քէնտիլիկինտէն պէեանաթտա պուլընմասը բէք տէ մուվաֆֆըգ օլմատըղընը Պասրի պէյ այըդտան այըղա սէօյլէմիշ տիր։ Պատէհու միւմայիլյէ՝ պիր իսթիյզահ թագրիրի թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Պու թագրիր, Ֆըրգաճա միւզաքէրէ իսլէհէք տիր։ Էկէր պու իսթիյզահ թագրիրի գապուլ օլունուրսա, կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ իճթիմաը ումումիտ օգունաճագ տըր։»

*** Մէղքիւր Աժանս թարաֆընտան բազար իրթէսի կիւնիւ թէպլիղ օլընմըշ տըր.

«Իթթիհատ վէ Թէրաքգը Ֆըրգասը, տիւն (բազար) Մէճլիսի մէպուսան տաիրէսինտէ ժուհիմմ պիր իճթիմա ագտ իթմիշ տիր։ Միւզաքէրաթ սաաթ այաֆ. 11տէ պայլաեըպ, էօյլէյին թաթիլինտէն սօնրա, սաաթ 8 պուչուղա զատար տէվամ իթմիշ տիր։ Վիւքէլատան Թալէաթ պէյ, Նէճմէտտին պէյ, Ճավիտ պէյ, Էմրուլլահ վէ Հալաճեան էֆ.լեր հազըր պուլընմըշլար տըր։ Սապահքի իճթիմատէ, էղճիւմէ Ֆըրգանընը մուհիմմ պիր հէյէթը մէպուսանընտան միւրէքքէպ օլարագ պիր կիւն էվվէլ պիր իճթիմա վուգու պուլտըղընա վէ պունտա գապինէյէ տաիր պիր գարար վէրիլմիկինէ տաիր պիր թիւրքճէ զաղէթա թարաֆընտան նէյզը օլընան ֆըգրա՝ մէվզուի պահս օլմըշ տըր։ Հազըրունընը քեաֆֆէսի, պէօյէ պիր իճթիմանընը վուգու պուլմատըղընը, պինէէն ալէյհ գապինէ հագգընտա պիր կէօնա գարար պիթթապի իթթիհազ իտիլմէտիկինի պէեան իթմըշլէր տիր։ Շու հալէ նէզարէն, մէղքիւր թիւրքճէ զաղէթանընն նէյրիեաթընը թէքզիպէ մէկզուընը։

«Միւթազրպէն Ֆըրգա, գապինէնին պէեաննամէսինէ քէսպը վուգուֆ իթմիշ տիր։ Գապինէնին պէեաննամէսի բէք ուզուն օլուպ, 14 սահիֆէյէն միւրէքքէպ տիր։ Պունտա, Բարլամէնթօնընն թաթիլի միւատէթինտէ զուհուր իտէն վուգուաթլարընը քեաֆֆէսի հագգընտա մալիւմաթ մէվճուտ տըր։ Պէեաննամէ խիւլասասընընն օգունմասընտան սօնրա, մէպուսլար արասընտա թաարիւի էֆքեար իտիլմիշ վէ վիւքէլատան պազըլարը՝ իսթէնիլէն իյզահաթը վէրմիշլէր տիր։ Պունընա պէրապէր պիր իսթիյզահ թագրիրի վէրիլիպ, գապինէտէն՝ իյզահաթ թալեպ օլընմասը, վէ եախօտ գապինէնին՝ նուֆթը Բաթիշահիյէ վէրիլէճէք ճէվապընն միւզաքէրէսինի՝ իյզահաթ իթաասընա վէսիլէ իթթիհազ իթմէսի միւմքին տիր։ Մուհարիրլերիմիզէն պիրի՝ Խալիլ պէյ իլէ միւլագաթ իթմիշ վէ միւշարիլէյհ՝ գապինէնին՝ պէեաննամէսինի պու հաֆթանընն խիթմընտան էվվէլ օգուտասը բէք միւհիմմէմիլ իտուկինի տէրմիեան իթմիշ տիր։ Պու իճթիմատէ քեաթիպլէրին ինթիխապը իճրա օլընաճագ իքէն, էքսէրիյէթ օլմատըղընտան, ինթիխապա իպթիտար իտիլմէմիշ տիր։»

*** Տիւն իթթիհատ Ֆըրգասը թէքրար իճթիմա իթմիշ, վէ սատրազամ բաշա թարաֆընտան հազըրլանան պէեաննամէնին Մէճլիսի մէպուսանտա օգունմասընա գարար վէրիլմիշ տիր։ Մէճլիսի մէղքիւրէ ալէնի պիր միւզաքէրէ ճէրէեան իթմէքսիզին գապինէնին ալէյհինէ Ֆըրգաճա պիր գարար իթթիհազ իտիլմէեէճէք տիր։ Պէեաննամէնին, հէր հալէ պու կիւն եարընն Մէճլիսի մէպուսանտա օգունաճաղը արթըգ չիւպհէսիզ օլտուղընը «Թանին» եազըեօր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բազար կիւնիւ, Ս. Յովհան Ոսկերերան եօրթուսը միւնասիպէթիյլէ, մէղքիւր նամը թաչբեան քիլիսէտէ, Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրի մութանթան սուրբէթէ Զայնաւոր Պատարագ թագտիս իթմիշ, վէ միւէսսիր պիր քարոզ վէրմիշ տիր։ Ագշամ տախի Ժամերգութիւն, Քարոզ, Թափօր վէ Օրհնութիւն մէրասիմի իճրա գըլընմըշ տըր։ Սապահ վէ ագշամ քիլիսէտէ, շէհրիմիզտէ պուլունան Եպիսկոպոսլար, պազը քահանայլար վէ խայլի էհալի հազըր պուլունմըշ տըր։ Քիլիսէ՝, պու վէսիլէ իլէ կիւզէլճէ թէզեին վէ թէնվիր գըլընմըշ տըր։

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՍՕՖԻ Պ. ՇԷՐՊԷԹՃԵԱՆԸՆ ՎԷՖԱԹԸ

Քէմալը թէէսսիֆլէ խապէր ալտըղըմըզա կէօրէ, միլէթիմիզ միւթէպէրանընտան Պօղոս էֆ. Շէրպէթճեանընն վալիտէի միւհթէրէմէսի ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՍՕՖԻ Պ. ՇԷՐՊԷԹՃԵԱՆ, խայլի վագրթտան պէրու տիւշար օլտըղը խասթէլիքտէն ազատէի սէր իտէմէէրէք, պիլճիւմլէ վէզալիֆի բուհանիյէսինի պիլ իյֆա, բազար կիւնիւ թէրքը հաեաթ իյլէմիշ, վէ մախտուս, քէրիմէ վէ տիկէր քեաֆֆէյի ագրապա. վէ միւթէալլիւգաթընը տիւշարը հիւզն ու մահթէմ իթմիշ տիր։

Միւթէվէֆիյէ, տինտար վէ խայրխահ պիր գասընն օլուպ, զէվճիյէթ վէ վալիտէլիք վազիֆէլէրինի, էմանէթինէ հիւսնի իպրէթ օլաճագ պիր սուրէթտէ իճրա իթմիշ։ Էվվատընընն թալիմ ու թէրպիյէսինէ պիղզաթ նէզարէթլէ, օլ պապտէ իթթիհա վէ ինթիմամտան ալա կէրի տուրմամըշ, վէ պիւթիւն էօմրիւնտէ ալելագ վէ աթվարը բէսլէնտանէսիյլէ, թանրընընը զէվաթընն հիւրմէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ գազանմըշ տըր։ Պէօյլէ պիր վալիտէնին զայպը՝ զայեաթը միւքէտտէրէտէն օլմազլէ, մախտուսմը միւհթէրէմ Պօղոս էֆ. Շէրպէթճեանա, քէրիմէմ միւհթէրէմէսինէ վէ տիկէր ագրապաեա պէեանը թաազիյէթ իյլէրիլ։

*** Պօղոս էֆ. Շէրպէթճեան՝ Ալթընճը տաիրէի պէյէսիյէ մէճլիսի ազասընտան օլմազլէ, տաիրէի միւմայիլյէնա մէճլիսի հէյէթի նամընա էֆ.յի միւմայիլյէհ պիր գըթա թաազիյէթնամէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

*** Ճէնազէ մէրասիմի, տիւն, Ս. Երրորդութիւն քիլիսէմիզտէ սուրէթը միւնասիպէտէ իճրա իսլիմիշ տիր։ Քիլիսէ, սէրաբա սիեահ էօրթիւլէր իլէ էօրթիւլմիշ, հավիզէլէր վէ մումլար եազըմըշ վէ ճէնազէ տավէթնամէսինտէ զուրնա կէօնտէրիլմէմէսի իսթար իսլիմիշ օլտըղընտան, սէրիրի ճէնազէ իւզէրինտէ մէվզու օլան միւթէվէֆիյէնին թապուրը իւսթիւնտէ եալընըզ մախտումը թարաֆընտան չիչէքտէն եաբըլմըշ կիւզէլ պիր խաչ գօնմըշ տըր։ — Աւագ խորանտա պիր թիւ Պատարագ թագտիսինտէն սօնրա, Հոգեհանգստեան պաշտօն իճրա օլընմըշ տըր։

Պու ըէսմը այինտէ, դասատա, մաթէմզէտէ օլարադ, միւթէվէֆիյէնին ագրապասընտան Դեր. Պօղոս Դերպէ. Գազրիկեան իլէ Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան վէքեալէթլէն կէօնտէրիլմիշ օլան Բաթրիգխանէմիզ գաբու քէհեասը Դեր. Յովհաննէս Թ. Ծ. Վ. Կէտիկեան իլէ Կաթողիկոսարան պաշ քեաթիպի Յովսէփ Վ. Ճամճեան, վէ Պագչեան, Աբիկեան, Գարակէօզեան, Քիլճեան, Թումայեան Ծ. Վ.լեր իլէ Մանուէլեան Վ., վէ դասընն խարիճինտէ, միւթէվէֆիյէնին մախտումը իլէ զէվճէի միւհթէրէմէսի, վէ տիկէր՝ ագրապա վէ միւթէալլիգաթտան մաատա, Ալթընճը տաիրէի պէյէսիյէ մէճլիսի ըէիսի Հաճի Իհսան պէյ, տպատան Զիա պէյ, Բանճիրի պէյ, Ասլանեան Արթին էֆ., Նըշասթաճեան Լեւոն էֆ., Ժաղ Ամոն էֆ., սէր միւֆէթթիշ Հասան պէյ, Սէլանիք Օսմանը չիրքէթի պարրիէսինտէն Մուհիտտին պէյ; Սեդրաք էֆ., Պոյաճեան էֆ., վէ միլլէթիմիզտէն վէ միւթէպէրանը էճանիպտէն Ազարեան Ժօզէֆ, Բուզիկ վէ Արիստակէս էֆէնտիլէր, Մատամ Պ. էֆ. Ազարեան վէ քէրիմէսի, Մատամ Էտկար պէյ Տիւզ, մատամազէլ Անանեանլար, Տր. Էրամ էֆէնտի, Մուզաֆֆէր բաշազատէ Ֆուատ պէյ, Տիրան պէյ Կիւմիւշկերտան, Պաթիսթ Տէվլէթ, Ժորժ Աղնաւոր, Արամ Երամեան, Յովհաննէս Գարաչեան, Անտոն Քէօսէեան, Զարեհ Շիչմանեան, Գրիգոր Ոսկեան. Պօղոս Ճամճեան, Պօղոս Մամճեան, Պօղոս Սրաբեան, Մանուկ Մարիկեան, Գրիգոր Հաճիպիեար, Յովհ. Խաբասանճեան, Յովսէփ Թօլաեան, Պետրոս Մարուշ, Տր. Գրիգոր Ֆինճանճեան, Տր. Անտոն Թումայեան, Յակոբ Գավաֆեան, Յովհ. Թօլայեան, Գրիգոր վէ Սերովբէ Աբիկեան, Տր. Միքայէլ Նուրիճան, Ստեփան Շաչեան, Բիէր Մարուշ, Բիէր վէ Անտոն Անանեան, Սերովբէ վէ Գրիգոր Աբիքեան, Անտոն վէ Գրիգոր Պէճիտեան, Պետրոս Էմիրզէ, Սէլէքսան Ճօշկուն, Բիշմիշ պիրատէրլէր, Յովհ. Մամճեան էֆ.վէր, Մ. Սապունճաքի, Մ. Լիւսէն Քիրիգօ, Մ. Կրէկուար Լուգաս, Մ. Անթուան Բօսսի, Կիւլմէզ պիրատէրլէր, վէ սաիր զէվվաթը միւթէպէրէ վէ միւթէպէրան ֆամիլեալարը հազըր պուլընմըշլար տըր։

Այնի բուհանինին խիթամընտա, հազըրուն՝ Պօղոս էֆ. Շէրպէթճեանա վէ զէվճէի միւհթէրէմէսինէ պէեանը բէսմը թաազիյէթ իթմիշլէր տիր։

Պատէհու թէզանիեաթ իլէ ճէնազէ թապուրը քիլիսէտէն չըգարըլըպ, արապահա գօնուլմըշ՝ վէ ագրապա վէ անըպպալը միւթէպէրէտէն խայլի զէվաթ, արապալարա բաքիպէն, Շիշլի գապրիսթանընա նագլ վէ սօն տուալար իլէ մագպէրէյի մախսուսէսինէ աէֆն իտիլմիշ տիր։ Հազըրուն, միւթէվէֆիյէնին մախտումընա թէքքար պէեանը թաազիյէթլէ, օլ իսթիրանաթը էպէաիէ մէսքէնինտէն մուֆարագաթ իթմիշլէր տիր։

Տէր և Տիկին Պ. Շէրպէթճեան, Այրի Տիկին Կ. Դազրիկեան, Այրի Տիկին Փ. Շ. Ֆիլէր, Տէր և Տիկին Խ. Էրամ և պարագայք, խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն այն ամէն անձանց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՍՕՖԻ Պ. ՇԷՐՊԷԹՃԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան արարողութեան և այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցութիւնն արտայայտեցին։

ՇԷՐԻՖ ԲԱՇԱՆԸՆ ՊԷԵԱՆՆԱՄԷՍԻ

Սթօգօլմ սէֆիրի սաղըգը վէ ճէմիյէթը խաֆիյէ ըէյիսի օլաբընը իչին Տրվանը հարպ թարաֆընտան կէչէնտէ ղըեապէն միւէպպէտ քիւրէք ճէզաբընա մահքիւմ օլան Շէրիֆ բաշա՝ «Իսլահաթը էսասիյէ Ֆըրգասը» միրրի թահթընտա Բարիզտէն օրտու զապիթլէրինէ պիր պէեաննամէ կէօնտէրմիշ տիր։ Պու պէեաննամէտէ, պազը մէմլէքէթլէրին նիւքսէլմէսինէ վէ տիւշմէսինէ սէպէպ օրտուլար օլաբընը սէօյլէտիքտէն սօնրա, Թիւրքիաեա նագլը քէլամ իտէրէք, տէեօր քի. «Պիզիմ կէրէկ տաիրէլի վէ կէրէկ խարիճի բոլիթիգամըզ՝ պիզի մահվիյէթէ, Ռէվալ միւլագաթընա տօղրու կէօթիւրիւեօր։ Ագտ իթտիկիմիզ իսթիդրազլար՝ սէպէպ օլաբընմըշ իսեանլարը թէսկինէ քիֆայէթ իթմէկեէճէք տիր։ Մրլէթին պունճա միւշքիլաթլա էլէ կէչիրմիկի ազչէ Ալման տօնանմասընընն չիւրիւմիւշ սէֆինէլէրինէ հասը օլունուեօր։ Հիւքիւմէթ՝ պուհրանը մալի իլէ մուղթաբրպ օլաբընը հալտէ, մալէէ նազըրը՝ Յօպրուճատա 250,000 լիրաեա չիֆթլիքլէր սաթընն ալեեօր։ Արապիսթանտա, Իսամ Եանեաեա, իսլահաթ չէքլի ալթընտա մուսթարիյէթ վէրիլտիկի հալտէ, էօթէտէ Արնավուտլըգ, եալընըզ հուգուղը հաեաթիյէսինի թալեպ իմտիկի իչին, պիր ուճատան տիկէր ուճա գատար խարապ իտիլեեօր։ Պինլէրճա նուֆուս ասքլարընը եախօտ նէֆի իտիլտիկի հալտէ, Մէչրութիյէթին համիլէրի (?), նէ՝ վիճատա. նէ՝ մաթպուաթա վէ նէ՝ հուրրիյէթը իճթիմաիյէ միւասատէ իթմէեօրլար։ Էյ միւհթէրէմ ասքէրլէր, սիզ քի, քէնտի բաք էլլէրինիզլէ Համիտին մէէլուն ըէժիմինի մահվ իտինիզ, Ալլահ այգընա օլսուն ըէճա իտէրիմ, պու թէհամմիւլ օլընմազ վազիյէթէ իսթամ վէրինիզ։ Սեզտէն պէքէրտիկիմիզ պու աբը։»— «Թանին», պու պէեաննամէտէ գիքը օլընան եալան խապարլարը թէքզիպ իթտիքաէն սօնրա, իտարէի մէչլուսթանընն թէնգիտատաթտան (քննադատութիւն) ասլա գօրգմասընընը վէ կիզլէեէճէք հիչ պիր չէյի օլմատըղընը, վէ նամուսընը, միւհթէրէմ զէվվաթընն՝ պու կիպի պէեաեանէ թէնգիտատաթտան, խուսուսա վագթըյլա խաֆիէլէր օլուպ, չիմտի տէ «Իսլանաթը Էսասիէ Ֆըրգասը» իսմինի ալարագ, պու եօլտա միւֆթէրիեաթ վէ ազվիեաթտա պուլընան էշխաստան զօրգմաեա սէպէպլէրի պուլընմատըղընը տէրմիեան իյլէմիշ տիր։

ԿԻՐԻՏ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Կիրիտ մէճլիսինին կէչէն կիւն եինէ Եունան գրալընամընա տէղլմասընտան վէ սաիր պագը ահվալը նապէճատան տօղայը հիւքիւմէթը Օսմանիէնին համի տէվլէթլէրէ միւրաճաաթլա, Կիրիտլիլէրին հորաքեաթը վագբասընը բրօթէսթօ իթթիկինի եազմըշ իտիք։ Համի տէվլէթլէրին ճէվապը բազար կիւնիւ կէլմիշ տիր։ Պու ճէվապնամէտէ, Պապը Ալի ճանիպինտէն վուգու պուլան թէշէպպիւսաթը հիւսնի թէլգագը իտիլտիկի, հուգուգը հիւքմրանինի Օսմանինին մուհաֆազա իտիլմէքտէ օլընը պէեան, վէ Կիրիտ մէճլիսի միլլիսի Խրիսթիեան ազասընը՝ համի տէվլէթլէրին նասիհաթլարը խիլաֆընա օլարագ թէքրար պու կիպի ահվալը միւթէէսսիֆլէյէ գըեամ իթմէլէրինտէն տօղայը քէնտիլէրինէ թէնպիհաթը չէտիրէտէ պուլունուլաճաղը իլավէթէն տէրմիեան իտիլմիշ տիր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳ ՄԱԼԻՄԱԹ

Շէհրիմիզտէ վէրէմլիլէրին թէտավինէ մախսուս պէօյիւք պիր խասթախանէ (սանաթօրիում) թէէսսիսի իչին պազը էճնէպլիլէրին միւնասիպ պիր արազի արամագտա օլտըգլարը, վէ Զինճիրլի գույուսը պունուն իչին զաեէթ էլվէրիշլի վէ միւսայիտ պուլտըգլարը խապէր վէրիլեօր։

Հինտիսթան օրտուսը պաշ գօմանտանը սապգը լօրտ Քիչնէր՝ շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր։ Միւմայիլյէն պուրատան խարթումա ազիմէթ իտէճէք տիր։

Տէրիտաատէթ 1299 վէ 1300 թէվէլիւտիւէրինտէն օլուպ, կէչէն սէնէ իպթիտալարընա սիլահ ալթընա ալընարագ թալիմ իչին Իքինճի օրտուեա կէօնտէրիլէնլէրտէն միւսլիմ վէ ղայրը միւսլիմ 85 էֆրատ սալը վէրիլմէքլէ, բազար կիւնիւ շրմէնտրֆէրլէ շէհրիմիզէ կէլէրէք, տօղրուճա Հարպիէ նէզարէթինէ կիթմիշլէր տիր։ Էլլէրինտէ պուլունան սանճագտա, «Տէրիսաատէթ իլգ Մէչրութիյէթ ասքէրի» քէլիմէլէրի եազըլմըշ տըր։

Մէպուս Պուսիո էֆ., ճումա իրթէսի կիւնիւ տախիլիէ վէ մալիէ նազըրլարընը զիեարէթ իտէրէք, միւհթէրէգ օլան Տարըճա շէհրինին թէքրար ինչասը հագգընտա միւլագաթ իթմիշ տիր։ Իքի նազըր տախի հիւքիւմէթին թահթը թէէմինտէ պիր իսթիգրազ ագարնա մուվաֆֆագաթ կէօսթէրմիշլէր։ Վէ էհալինին օն սէնէ վէրկիտէն մուաֆ օլմասը իչին, Մէճլիսի մէպուսանա պիր դանուն լաիհասը թագտիմ իթմէկի վատ իյլէմիշլէր տիր։

Թայմս ղազէթասընընն Պալգանլար մուխպիրի՝ Մաքէտոնիատա պիր տէվր իճրա իթմէք իւզրէ Սէլանիյէ վասըլ օլմուշ տըր։

Պէլկրատտա չըգան Նօվօ Վրէմէ ղազէթասընընն Իւսկիւպտէն ալտըղը մալիւմաթա կէօրէ, Պուլկարլարընը՝ Պօսնալը մուհաճիրլէր հագգընտա սուի էֆքեարլարը օլուպ, Պուլկար չէթէլէրի, բրօկրամլարընա, Պօսնա մուհաճիրլէրինէ գարշը թէարրուզաթ իճրասընը իտիալ իթմիշլէր տիր։ Սթրումճա ճիվարընտա պիր Պուլկար չէթէսի՝ 8 նէֆէր մուհաճիրի թուֆուպ տալա գալտըրմըշ տըր։ Պունլար հագգընտա հէնուզ խապէր ալընմամըշ տըր։

Ըէչ նամ Պուլկար զազէթասընդն պէ-
ռանընա նէզարէն, Օսմանը վէ Պուլկար
հուտուտը իւզէրինտէ ասաքիրի Օսմանիէ-
նին միգտարը արթըրըլմըշ տըր։

Պաշ գումանտան Սամի բաշանդն օրտու-
կեահընտա պուլունան Տիւրզի բէյիալէրի-
նին, հիւքիւմէթը Օսմանիէյէ արդը իթաաթ
իթմէք ուզրէ Իսթանպօլա կէօնտէրիլէ-
ճէքլէրի՝ պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

Վէլիի ահտ Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ.
հազրէթլէրինին Սէլանիկի զիեարէթ իտէ-
ճէկի շայեասընը շէհրը մէզքիւրտէ չըգան
զազէթալար թաստիգ իտէրէք։ Սէլանիք-
տէ տոնանմահ Օսմանի մէնֆաաթընա վէ-
րիլէճէք պէօյիւք գունսէրտէ, վէլիի ահտը
միւշարիւէյինին հազրը պուլունահաղը միւհ-
թէմիլ իտուկինի պէեան իտիեօրլար։

Օսմանը վէ Ռուսիա մուհարէպէսի էս-
նասընտա զարարտիտէ օլան Ռուս թէ-
պասընա վէրիլէճէք թազմինաթը շախ-
սիյէ մէսէլէսինին՝ Ռուսիա հիւքիւմէթիյլէ
Պապը Ալի արասընտա հասըլ իթտիկի իխ-
թիլաֆը հաքէմ ուսուլիյլէ հալ իթմէք
իւզրէ, հէր իքի հիւքիւմէթ թարաֆընտան
իքիյէր զաթ թայեին իտիլտիկի մա-
լիւմ տիր։ «Թանին»ին մալիւմաթընա
կէօրէ, 7 կիւնէ գատար Օսմանը վէ
Ռուս հիւքիւմէթլէրի արասընտա պիր ի-
թիլաֆ հասըլ օլամատըդը հալտէ, մէսէլէ-
նին սուրէթը գաթիէտէ հալ վէ ֆասը
իչին թէվասսիւթ վազիֆէսի՝ տէվլէթլէր-
տէն պիրինէ ինալէ իտիլէճէք, վէ անդն
վերէճէկի հիւքմ գաթի օլաճագ տըր։

«Թանին», Մաքէտոնիա-էտիրնէ Պուլ-
կար գոմիթէսինին թէշքիլաթընա մախսուս
պիր թալիմաթնամէ նէշր իտիեօր։ Իշպու
թալիմաթնամէ, պու սէնէ իհթիմա իտէն պիր
հէյէթը մախսուսէ թարաֆընտան թէրթիպ
վէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Պիրինճի ֆասլը-
ն իլգ պիր գաչ մատտէսինի զիյրտէ պէ-
ռան իտէրիզ. 1ինճի մատտէ. Նիզամնա-
մէնին պիրինճի վէ իքինճի մէվատտը մախ-
սուսէսինի գապուլ իտէն հէր ֆէրտ, պի-
լա թէֆրիգի ճինս ու մէզհէպ Պուլկար
Մաքէտոնիա-էտիրնէ իսթիլալ գոմիթէսի
ազալըդընա տախիլ օլապիլիր։ Ճինճի մատ-
տէ. Գոմիթէյէ ազա օլարագ տախիլ օլան՝
սատրդ գալաճաղընա տաիր շու սուրէթ-
լէ եէմին իթմէկէ մէճպուր տըր. «Տինիմ,
վիճտանըմ, նամուսում իւզէրինէ եէմին
իտէրիմ քի, Մաքէտոնիա վէ Էտիրնէնին
իսթիգլալը իչին գոմիթէնին օլ պապտէքի
ուսուլ վէ նիզամաթընա բիայէթ վէ մէն-
ֆաաթընդն հէր սուրէթլէ վիգայէսինէ
պիւթիւն վար գուվվէթիմիզ չալըշաճա-
ղըմ։ Շաեէա պու եէմինիմի սուլ իսթիմալ
իտէճէք օլուրսամ, ճէզալանմալըեըմ։»
Յիւնճիւ մատտէ. Պիլա մաազէրէթը
մագուլէ՝ թէվֆի օլունան վէզաիֆին իյ-
ֆասընտան քիմսէ կէրի տուրամազ։ Կիւն-
ճիւ մատտէ. Հէր ազա՝ տէրէճէյի իգ-
թիտարընա կէօրէ թագտիր օլունան ի-
խալէ վէ ահտաթը վէրիր։ Յինճի մատ-
տէ. Հէր ազա քէնտիսի իչին սիլահ թէ-
տարիքինէ մէճպուր տըր. Ֆուգարա օլան-
լարա գոմիթէ թարաֆընտան սիլահ վէ-
րիլիր։ (Տիկէր մատտէլէր՝ գոմիթէնին թէշ-
քիլաթընա տաիր տիր։)

Մալիւմաթը մախսուսէյէ կէօրէ, Թիւր-
քիատա ժուգիմ վէ եախսոտ մուվազգա-
թէն Թիւրքիայա կէլէն ճէզաիրլիլէրին
հիմայէսի եախսոտ թասլիիյէթի մէսէլէսի
հագդընտա պիր զէմանտան պէրու Պապը
Ալի իլէ Ֆրանսա սէֆարէթի պէյնինէ
ճէրէեան իտէն մուխապէրաթ խիթամ
պուլմըշ տըր։ Պու պապտէքի մուգավէ-
լէնամէ հազրը օլուպ, թաստիգի իչին Ֆը-
ռանսա հիւքիւմէթինէ արզ իտիլէճէք վէ
եազընտա իմզալարընը թէսվիյէսի իչին
մուվազգաթէն Թիւրքիատա պուլունան-
լար «ճէզաիրլի» տատ իտիլէճէք, վէ
խայլի սէնէլէրտէն պէրու Թիւրքիատա
էգամէթ իտէնլէր՝ թասլիիյէթը Օսմանիէյի
գապուլ իթմիշ մագամընտա ատտ օլընա-
ճագլար տըր։ Իշպու մուգավէլէնին իմ-
զալանմասը, չօգտան պէրու Թիւրքիա իլէ
Ֆրանսա պէյնինէ մուալլագ օլան պիր
մէսէլէյի հալլ իտէճէք տիր։

Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Պոմբար, էվվէլ-
քի սապահ սատրազամ բաշանդն գօնաղը-
նա կիտէրէք, իքի մէմլէքէթի արասընտաքի
մուալլագ մէսէլէլէր իւզէրինէ իքի սաաթ
գատար միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Սէֆիրի
միւշարիւէյ, էօյլէտէն սոնրա Պապը Ալիյէ
ազիմէթ իտէրէք, սատրազամ վէ խարի-
ճիէ նազիրը բաշալարա ըէսմը վէտայը իյ-
ֆա իթմիշ, վէ ագշամ Սիւրաթ գաթա-
ռըյլա շէհրիմիզտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։
Սիւֆէրա, Ֆրանսա թէպասը միւթէպէ-
ռանը, սէֆարէթ իլէ ժէնէրալ գօնսօլաթո-
նընդն էրքեանը մէմուրինի Սիրքէհիյէ գա-
տար ըէֆագաթ իթմիշլէր տիր։ Մ. Պոմ-
բարընդն զայուզպիյէթի բէք ազ սիւրէճէք.
տիր։

Հօրանատա թահրիրի նուֆուս մուամէ-
լէսի կէրմի իլէ իլէրի կէօթիւրիւլմէքտէ
տիր։ Պու մուամէլէյի թէէմին իթմէք
իւզրէ մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա ա-
քէրլէր իգամէ իտիլմիշ տիր։ Պիր այա
այա գատար Հօրանդն թահրիրի նուֆուսը
խիթամ պուլաճագ տըր։

Շէհրիմիզտէ ասն կիւնլէրտէ հիսս օ-
լունան չիտէթլի սօղուգ էսնասընտա,
Զամլըճա թէքէլէրինէ, Ալէմ-տաղընա վէ
Իսթանպօլ ճիվարընտա սաիր եիւքսէք
թէքէլէրէ գար տիւշմիւշ տիր։

Պանտըրմատան եազըլարընա կէօրէ,
Մըխալըճտա Արթին Փանոսեան իսմինտէ
պիրինին 4 էվլատը պիրտէն զէհիրլի ման-
թար եէեէրէք, խասթալանմըշլար վէ պիր
կիւն զարֆընտա էօլմիւշլէր տիր։ Պուն-
լարընդն բէտէր վէ վալիտէլէրի տէ իւմիտ-
սիզ հալտէ եաթաղա տիւշմիւշլէր տիր։

Վուգուրինի եազտրդընդը էվգաֆ գասասը
խըրսըզլըդընտան տօլայը մէզքիւրնէզարէթ
սօպաճընը Համբարձում իլէ խատէմէտէն
Աշըր վէ Մէհէմմէտ վէ եէնիքէօյլիւ մէշ-
հուր գասա խըրսըզլարընտան Խրիսթօ,
Նիգօլի վէ Սօգրաթ՝ շիւպհէ իւզէրինէ
իսթինթագ ալթընա ալընմըշլար տըր։
Պունլարընդն բարմագլարը՝ գասա տաիրէսի-
նին բէնէլիրէսինտէ վէ սաիր եէրլէրտէ կէօ-
բիւլէն բարմագ իզլէրինէ մութապզդ կէլ-
մէքտէ իմշ։ Համբարձում իլէ իքի օտա-
ճը թահթը թէվգիֆտա տըրլար։ Համբար-
ձում՝ շիմտիյէ գատար ինքեարտա պու-
լունմագտա տըր։

Ճումա կէճէսի Խասքէօյտէ վուգու-
պուլան պիր հարիգտէ, Խումպարախանէ
նամ ասքէրի խասթախանէ իլէ բիատէ
գըշլասընա պիթիշիք իքի ախբր եանմըշ
տըր։ Խասթախանէնին եալընըզ իքի բա-
վիյեօնը հարիգտէն զուրթարըլմըշ տըր։
Էսնաի հարիգտէ հարպիէ նազրը պիզզաթ
մահէլլը հարիգէ կիտէրէք, 104 գատար
խասթանընդն տերհալ Դուլէլի խասթախա-
սինէ նագլ իչին իճազ իտէն էվամիրի
վէրմիշ տիր։ Դօլէրաեա թութուլմըշ օլան
եալընըզ պիր խասթա այրըճա Մալթէբէ
խասթախանէսինէ նագլ օլունմըշ տըր։
Նուֆուսճա զայեաթ օլմամըշ տըր։ Հա-
րիգին սէպէպը զուհուրի հագգընտա թահ-
գըգտիթ իճրա օլունուեօր։

Դարաֆէրէ մէթրօպօլիտինին Ռում
բաթրիգխանէսինէ իշարընա կէօրէ, քէն-
տի թեմինին իքի քէօյիւնտէքի Պուլկար-
լար, պու քէօյլէրին Ռում քիլիսէլէրինի,
գաբուլարընը գըրարագ ճէպրէն զապթ
իթմիշլէր տիր։

ԳՕԼԷՐԱԵԱ ԳԱՐՇԸ

Ճէմիյէթը թըպկիէ թարաֆընտան
կէօնտէրիլմիշ տիր.

Ճէմիյէթը թըպկիէյի Շահանէ, գօլէ-
բաեա գարշը մէմուրինի ախտէսի թարա-
ֆընտան վագը օլան սայ ու զայրէթի է-
հալինին սայ ու զայրէթի տէ իլավէ օլըն-
մասը լազըմ կէլտիկինի նազարը տիգգա-
թա ալարագ, իլլէթի մէզքիւրէտէն մու-
հաֆազա օլընմագ իւզրէ պազը մալիւմա-
թը էսասիյէ իթասընը վազիֆէսինէն
ատտ իտէր։

Եվվէլ էմիրէ մալիւմ օլմագ կէրէք
տիր քի, գօլէրա իլլէթինին Իսթանպօլ-
տա վէ մէմալիքի Օսմանիէնին տիկէր պա-
զը չէհրիլէրինտէ հիւքմ իթտիկի՝ ֆէննէն,
թըպկէն անլաշըլմըշ տըր։ Տիկէր թարաֆ-
տան չուրասը պիլինմէլի տիր քի, գօլէրա՝
չիֆա պուլուր պիր խասթալըգ տըր, ան-
ճագ չիֆասը՝ սէրիան վէ վիճտանի սու-
րէթտէ իթթինա վէ թէտավիյէ պազը տըր։

Գօլէրաեա թութուլմըշ հէր խասթա՝
խանէսինէ, քէնտի խուսուսի թապիպի
մարիֆէթիյլէ թէտավի օլունապիլիր։
Հալպուքի սըհհէթը ումումիյէ վէ պիլխաս-
սա խասթանընդն ազրապա վէ ալիէսի իչին,
վէ խասթայը աերրմագ վէ խասթալըգ
զուհուր իտէն մահէլլի վէ էշեայը տէզէն-
ֆէքտէ իթմէք իչին, պէլլէտիէ թապիպի-
նին վազիֆէսի տէ բէք մուհիմմ տիր.
մէզքիւր իքի էսասի նօգթա՝ խասթալը-
ղընդն սիրայէթինի մէնէ մէտար տըր։ Իմ-
տի էհալինին պիր թագըմ պաթըլ իթի-
գատլարը պիէսաս վէ զանէթ մուխաթա-
ռալը տըր։ Իշթէ գօլէրաեա գարշը պազը
թէտապիրը թէհաֆիզիյէ։

1. Գօլէրաեա թութուլմըշ օլան իլէ վէ
էշեասըյլա թէմասատա պուլընըլմագտան
սագընըլմալը տըր. էկէր օ էշեա տէզէն-
ֆէքտէ իտիլմէզ իսէ, խասթալըղընդն կէշ-
մէսինտէն սոնրա պիլէ այլարճա մուխա-
թարալը տըր։ Գօլէրա վուգուսթը զու-
հուր իտէր իթմէզ, էշեա՝ տէրհալ պիր
թէպիսիր մաքինասըյլա եախսոտ 1000տէ
1 միգտարընտա «սիւպլիմէ» իլէ, եա
1000տէ 40 միգտարընտա «ֆէնոյ»տան
սիւրէքքէպ անթիսէթիք պիր մահլուլ
տէրունինէ պաթըրըլարագ, վէ եախսոտ
եարըմ սաաթ գատար գայնաթըլարագ,
տէզէնֆէքթէ իտիլէպիլիր։

2. Շաեէտ չու եա պու սէպէպլէ մէճ-
պուրի օլարագ գօլէրաեա թութուլմըշ օ-
լան պիրի իլէ եախսոտ էշեասը իլէ թէ-
մասատա (չիման մէջ) պուլունուլաճագ օ-
լունուրսա, հէման էլլէր կիւզէլճէ սա-
պոնլա եըգանտըգտան սոնրա, 1000տէ 1
նիսպէթինտէ պիր սիւպլիմէ մահլուլը ի-
չինէ պաթըրըլմալը տըր։

3. Սու՝ գօլէրանընդն եաեըլմասընա էն
տէրքեար պիր վասըթա օլտըրընտան,
իչմէք, եէմէք, բիչիրմէք, համթա եիւզ
եըգամագ իչին գուլլանմազտան էվվէլ
սույը գայնաթմագ լազըմ տըր։ Զամա-
շըր եըգանմասընա կէլինճէ, գօլէրատան
թութուլմըշ օլան չամաշըրընը, եըգանմագ-
տան էվվէլ տէզէնֆէքթէ իտիլմէսի զա-
եէթ էհէմմ տիր։

4. Եէմէք իչին էթ վէ պալըգ թազէ
օլմալը. հաչանմալը վէ կիւզէլճէ գըզար-
թըլմալը տըր։ Եօղուրտ վէ սիւտ, գօլէրա
խասթալըընա գարշը խասսէլէրի օլտըրը
վէ միտէվի պուլընտըրը իչին, պիլխասսա
թավսիյէ օլունուր։ Սալաթա, գուրու մէյ-
վէլէր, եէմէմէլի. հիչ օլմազսա գայնաթ-
տըգտան սոնրա եէմէլի։

5. Սինէքլէրին խասթալըրը նագլ վա-
սըթա օլապիլտիկի խպաթ օլընմըշ իտու-
կինտէն, սինէքլէրին եէյեճէքլէր իւզէրինէ
գօնմամասընա տիգգաթ իթմէլի։

6. Վիճուտին թէմիզլիկինէ, խուսու-
սիյլէ սուֆրաեա օթուրմազտան էվվէլ էլ-
էրին թէմիզլիկինէ տիգգաթ իթմէլի,
բարմագլար աղըզա գօնմամալը։

7. Էքմէք՝ հէր տիւրլու նէզաֆէթսիզ-
լիկէ արըզ օլտըրընտան. եէնմէզտէն էվ-
վէլ ալէվտէն եախսոտ ըսգարատան կէշի-
ռիլմէլի։

8. Վիճուտ՝ սոուզա, ռիւթուպէթ արըզ
օլմամալը։ Պիլմէլի քի գօլէրա՝ էն ղիեատ
պաղրասագլարընտա պօզուգլըգ օլան քիմ-
սէլէրէ գօլայճա թէարրուզ իտէճէկինտէն,
պու պապտէ ճիւզի պիր բահաթսըզլըգ
հիսս իտիլտիկինտէ, հէման թապիպէ մու-
բաճաաթ իտիլմէլի տիր։ Պու սըրատա գօ-
էրաեա գարշը օլան իլաճլարատան սագընը-
մալը, զիրա օնլար տահա մուզիրը տիր։

9. Ապտէսխանէլէրի, էվլէրի, ատի
տաֆիի թէաֆիֆեն թէրթիպլէրի իլէ, մէ-
սէլա ֆօրմիլ, ասիա ֆէնիք վէ 1000տէ 50
նիսպէթինտէ սիւլֆաթ տը ֆէր իլէ տէզէն-
ֆէքթէ իթմէլի։

*** Ճումատան հումա իրթէսիյէ գատար
շէհրիմիզտէ գօլէրատան 24 սաաթտա 16
վուգուսթ, պունլարատան 4 վէ էսկի մի-
սապլարատան 12 վէֆաթ օլմըշ տըր։—Ճու-
մա իրթէսիտէն բազարա գատար այնի
միւտտէթ զարֆընտա շէհրիմիզտէ գօլէ-
բատան 27 վուգուսթ, պունլարատան 11
վէ էսկի միւսապլարատան 8 վէֆիեաթ օլ-
մըշ տըր։— Բազարտան բազար իրթէսիյէ
գատար 22 վուգուսթ, պունլարատան 10
վէ էսկի միւսապլարատան 6 վէֆիեաթ զու-
հուրա կէլմիշ տիր։— Բազար իրթէսիյէն
տիւնէ գատար շէհրիմիզտէ 16 վուգուսթ,
պունլարատան 4 վէ էսկի միւսապլարատան
1 վէֆիեաթ օլմըշ տըր։— Նոյ. 15տէն
16յա գատար ասքէրտէն Հայտար-բաշա-
տա 2 վէ Պահրիէտէ 1 վէֆաթ օլմըշ տըր,
Թէքիրտաղընտա 3 վէֆիեաթ վէ Սինօպ-
տա 2 վէֆիեաթ զուհուրա կէլմիշ տիր։

*** Անվալը սըհհիյէյէ մուվաֆըգ պու-
լընմասան թէաթրօլարընդն գաբանմասընա
գարար վէրիլմիշ տիր։ Այընդ պրագըլան
թէաթրօլարտա լուպիեաթլար էսնասըն-
տա պիր թապիպ վէ պիր «բիւլվէրիզա-
թէօր» պուլընտըրըլմասընա գարարկիր
օլմըշ տըր։ Պիր միւտտէթ գատընլար իշ-
չին լուպիեաթլար իճրա իտիլմէմէսի թէն-
սիպ օլընմըշ տըր։

*** Կէչէն բազար իրթէսիտէն իթիպա-
րէն թրապիզօնտան հարէքէթ իտէն սէֆի-
նէլէր։ Սիւրմէնէ սըհհիէ ըսթասիօնընտա
մուայէնէի թըպկիյէ վէ տէզէնֆէքսիօնա
թապի օլաճագլար տըր։ Պատէհու պու-
սէֆինէլէր՝ թրապիզոն իլէ Սինօպ տախիլ
օլմահարագ, պու իքի լիման արասընտաքի
սէվահիլին քեսֆէֆէյի լիմանլարընտա սեր-
պէսթճէ սէյրը սէֆէր իտէպիլէճէքլէր տիր։
Էկէր մէզքիւր սէֆինէլէրին՝ կէրէք Սինօպ
վէ կէրէք պուլէսատէ զիքր օլընան լիման-
լարտան պաշգա տիկէր Օսմանը լիման-
լարը իլէ մուխապէրէ իթմէլէրի լազըմ
կէլիրսէ, Սինօպ եախսոտ Մանասթիր-աղզը
թէհաֆիզ ալանէլէրինտէն պիրինտէ մու-
այէնէի թըպկիյէ վէ տէզէնֆէքսիօնա
թապի օլաճագլար տըր։

*** Տէտէ-աղաճ սըհհիէ մէճլիսինին
գարարընա, Իսթանպօլ վէ Էտիրնէ վիլա-
յէթլէրինտէն շէհրը մէզքիւրէ թասարրուֆ
պալըգլար իլէ մէյվէ, թուզլու էթ, մա-
գարնա, խամուր իլէրի վէ բէյնիր խա-
խալի մէն իտիլմիշ տիր։

*** Բարիզ 28 նոյ. — Ֆրանսա հիւքիւ-
մէթի՝ գօլէրա հագգընտա իճրաի միւզա-
քէրէ իթմէք իւզրէ պիր գօնֆէրանս հա-
զըրլամագտա տըր։

*** Վարնատա զուհուր իտէն գօլէրա
իւզէրինէ Պուլկար հիւքիւմէթինին իթթի-
խազ իթտիկի թէտապիրը սըհհիյէ սայէ-
սինտէ խայլի կիւնտէն պէրու հիչ պիր եէ-
նի վուգուսթ օլմամըշ տըր։ Շաեէ հալտէ
Պուլկարիսթանատա պու իլլէթ միւնտէֆի
ատտ օլունապիլիր։ Աճապա պիզ հանկը
կիւն գուրթուլաճաղըզ։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

16 Նոյ. 1910

	Ղ.	Բ.
Թէվֆիտ իտիլմիշ էսհ. ում.	99	32—
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի ֆբ.	215	25
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ.Օ.	4	65
Տէրիս. Թրաամվայ գուբ.	13	55
» » Թանվ. ֆբ.	498	
Բէյմի	16	20
Տէրիսաատէթ Բրիթիշ	444	
Տէրգօղ	322	
Ընատօլը չըմէնտըֆէրի գուբ.	15	80
» » Թան.	514	
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա.	326	
» » » Բ.	271	

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ-ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղղ.տան	Ղ.	Բբ.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	24
Մէթալիք	98	
Բօլ	92	
Ֆրանսըզ ալթունը	87	7
Ինկիլիզ լիրասը	110	2
Գըրմից	50	
Ռուպլի քեաղըտ	8	6

ԻՏԱՐԷ ԽԱՆԷ
Պէյօղլունետա Թազսիմ ճաատէսիճեսէ Ն. 65

Սահիպի իմթիեազ վէ
միւտիրը մէսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ